

comunica[ció]

entrevista

*“Vull que l'Escalante
siga una llum
que emeta nous senyals
a la ciutat”*

*Josep Policarpo,
Director del Centre Teatral Escalante*

Per Nelo Gómez

Agafe bicicleta i gravadora i m'enfile cap al barri del Carme per visitar un Centre Teatral Escalante en obres. En obres, metafòricament i literal, perquè s'està construint un nou projecte teatral i perquè la sala està plena de bastides i plàstics fins que acaben les reparacions de l'estructura. Policarpo atén telefonades importants abans de regalar-me estos minuts al seu despatx.

Més de 25 anys després de la direcció de Vicent Vila i mig any més de coordinació provisional de José Alberto Fuentes, arribes com a director del Centre Teatral Escalante, obris la porta del despatx i et trobes...

Em trobe dues coses: per una banda, un teatre amb una trajectòria i implantació consolidada, amb un cert prestigi, amb el reconeixement per part de la ciutat i la professió. Herete un teatre que suposa una responsabilitat amb tanta trajectòria, la responsabilitat de

donar continuïtat a eixe projecte que m'ha precedit. I per una altra banda, em trobe amb un centre al que jo voldria donar-li una nova orientació, artística per una banda i de gestió per l'altra. I per això, en estos dos mesos intensíssims de gestió el que he intentat és crear una estructura que ens permeta assentar les bases per treballar en unes condicions òptimes, que bàsicament respondrien a un model de teatre públic, de teatre entés com un servei públic.

I com és eixe teatre públic per a tu?

Doncs, és una de les coses que més m'obsessionava abans d'entrar. El més important és delimitar el pla d'actuació i els paràmetres que han de regir un teatre públic. Cadascuna de les actuacions que vull posar en marxa sempre remeten a eixe punt de partida: la idea de teatre públic.

Però en quins ítems es materialitza això?

Un servei públic - açò ho diu Victòria Camps, que ha parlat molt sobre l'ètica de les institucions en este país - bàsicament ha de ser universal i eficaç. Nosaltres no som la sanitat o l'educació però el sentit ha de ser el mateix: ha de ser majoritari, ha d'arribar a la major part de població possible. I ha de ser eficaç: podem ser eficaços si no tenim una web com cal? No. Podem ser eficaços si no tenim un equip de comunicació i premsa especialitzat en gestió cultural? No. Podem ser eficaços sense una persona que es dedique exclusiva-

ment a l'atenció de grups escolars i que mantinga dinàmiques de treball i comunicació diària amb la comunitat escolar? No. Eixes tres mesures ja les hem preses. Hem creat un equip de premsa i comunicació dirigit per una professional del periodisme, tenim una pàgina web actualitzada on es presenta tota la temporada, on pots comprar entrades. També hem incorporat ja dues persones a l'equip de gestió...

I accedir al nou Twitter que teniu...

Efectivament. Són coses amb les quals pretenem arribar a més públic. Com arribem a més públic? Açò és un altre ítem: incrementat a tres les produccions, amb diferents formats i per a diferents franges d'edat, amb la qual cosa el ventall de possibilitats es multiplica, sumant a gent de secundària i batxillerat. (...) Un servei públic també ha de garantir que els seus empleats treballen amb la major dignitat possible. Una cosa pendent era la revisió de les retribucions salarials, en general de tot el per-

sonal artístic, que augmenten un 15%.

Això i el nou personal especialitzat en cada àrea suposarà un increment de plantilla i de recursos?

No. Suposa una redistribució del que hi havia i en altres casos un increment. Per exemple: hi havia una persona centrada en grups escolars però ho feia d'una manera limitada, quant a hores que s'hi dedicava i quant a períodes de l'any. Ara comptem amb una persona que treballa a jornada completa centrada en la dinamització de públics, perquè no només tenim públic escolar. En general hi ha una aposta per consolidar nous departaments, que sí, lògicament alguns tenen un cost, però trobe que qualsevol institució o entitat que treballa de cara al públic no es pot permetre renunciar, per exemple, a un equip de comunicació.

I quan plantejares la possibilitat de pujar els sous dels actors i actrius eixe 15% t'hi trobares amb algun impediment?

Cap. En el meu projecte ja explicava que al meu parer els intèrprets no estaven ben pagats. De fet, pensava que estaven prou mal pagats. De manera que era una de les coses que havia d'atendre de manera immediata. Vaig tindre una conversa amb la diputada i ella pensava el mateix. Vam arribar a l'acord del 15%, que es completaria segurament l'any que ve amb un 5% més. Així ho he comunicat a totes les empreses que produeixen espectacles perquè garantisquen els mínims establerts.

I a les que exhibeixen també?

No. Només a les que produeixen, no tinc potestat per exigir-ho a empreses externes. Ho he exigít a les que produeixen els espectacles al Teatre Escalante i serà aplicable també a les reposicions d'espectacles propis anteriors.

Quins plans hi ha per a l'Escola, ara en estat vegetal, i la sala d'exposicions?

L'única anomalia que hi hagut amb l'escola és el procés administratiu. S'ha retardat més del que esperàvem i en lloc de començar a l'octubre ens hem plantat en novembre. L'empresa que se l'ha quedada és la Escuela del Actor. El 7 de novembre van començar les classes del cicle formatiu i el dia 14 l'Escoleta – per a xiquets i joves-. Al desembre començarem amb el departament de Teatre Inclusiu – que coordinarem amb associacions i l'Ajuntament de València – i amb el primer curs de teatre per a professionals.

Per a professionals però no futurs, és a dir, no amb la titulació d'Art Dramàtic que s'oferia.

No. Pel que fa al nou concepte de l'Escola, enguany es cursarà el tercer cicle de la formació d'Art Dramàtic i s'acabarà. No continuarà eixa formació. Intente donar-li a l'Escola una dimensió més "social", per això es mantindrà allò que té un caràcter més amateur, com el teatre per a xiquets i joves, i el nou departament de Teatre Inclusiu, que està pensat per a gent amb discapacitats i dones amb risc d'exclusió. I després hi haurà un departament per a professionals, que seran cursos d'especialit-

zació que impartiran directors de reconegut prestigi a nivell nacional. Enguany es faran quatre cursos i l'any que ve s'ampliarà notablement l'oferta.

I l'espai expositiu, de moment enguany, el mantindrem tancat. Estic intentant definir el projecte artístic d'eixe espai i començarà la propera temporada.

Obriu temporada al MuVIM, esteu de convidats al TEM del Cabanyal i et fas càrrec d'una part del Principal de València: has pensat en obrir una cadena de franquícies?

Sí(riu). Pel que respecta al Principal em falta acabar de definir el projecte. Vull dir, així com per a l'Escalante jo em vaig presentar amb un projecte elaborat i ambiciós, el que es demanava per al Teatre Principal eren les directrius artístiques. I em falta matisar eixes directrius,

concretar-les i sobretot contrastar-les amb CulturArts o l'Institut Valencià de Cultura.

I eixes directrius concretes són...

N'hi ha una bàsica: m'agadaria encetar un camí de producció que tinguera segell eminentment valencià i fer un encàrrec a autor o autors valencians perquè escriviren textos amb certa vigència social, temes que estan al carrer, en el debat social actual. I m'agradaria comptar amb la direcció de professionals que vingueren de Madrid o Barcelona. Això respondria a la voluntat d'oferir als professionals valencians la possibilitat de treballar amb directors de fora. I, d'altra, a que els directors de fora conegueren el planter d'actors i actrius que hi ha ací. Crec que durant anys hem tingut una cultura teatral massa endogàmica i trobe que cal fer una tasca de visibilització.

Això serà en un futur mitjà, però en un futur immediat què hi ha de la teua collita i què és herència en allò que estem veient i veurem a l'Escalante (o altres sales provisionals)?

Les produccions me les he trobades fetes. No han sigut decisions meues, ja estaven preses. L'única cosa que he programat jo estos mesos ha sigut el cicle de Memòria Històrica i el Nadal a l'Escalante. La resta de produccions en les que participem en règim de coproducció, com el "Happy End" del Principal o "En la orilla" de La Pavana i el CDN, també estaven firmades. Però d'alguna manera ja s'estava gestant el canvi i les línies d'actuació que jo tenia pensades connecten en certa mesura amb la tasca que va deixar feta José Alberto Fuentes.

Pogueres dormir la nit que l'arquitecte de Diputació va dir que s'havia de tancar la sala?

(Riu) He dormit molt malament tot este últim mes, no sols eixe dia. Em lleva la son el dia a dia. La quantitat d'assumptes que em resolde cada dia. Han sigut dos mesos a un ritme trepidant. Se sumen moltes coses: per una banda l'inici de temporada, per una altra banda que vinga un nou director artístic amb un projecte artístic i de gestió nou, i finalment l'assimilació per la meua part de tot el procediment administratiu de la Diputació de València. Si a més a més, li sumem que un dia et trobes un informe d'un arquitecte que diu que la sala s'ha de tancar a dos setmanes d'una estrena, t'hi ofegues.

I què fem, foc o fugirem?

Doncs mira, va ser un dia de tremolor de cames perquè vaig vore com el projecte per a tot un any, amb la quantitat de gent que tens vinculada a eixe projecte, estava en l'aire. Però crec que hem actuat amb resolució. Eixe matí teníem l'informe i eixa mateixa vesprada Rosa Pérez (Diputada de Teatres) i jo estàvem reunint-nos amb Maria Oliver (Regidora d'Acció Cultural de l'Ajuntament de València) per comptar amb la seua col·laboració i arribar a una solució. El compromís polític va ser immediat, eixa mateixa vesprada. El que calia després era articular que els dos equips (el del Teatre El Musical i el del Centre Teatral Escalante) foren compatibles. I això ho vam fer a l'endemà amb Ximo Flores (assessor de

Cultura de l'Ajuntament). Dos setmanes després d'eixe informe teníem un espai per garantir que la temporada continuava.

Sabem quan s'obrirà l'Escalante?

No, Nelo. No depén de mi. Depén de l'informe tècnic. La viga de la sala està apuntalada, que sembla que és la que presentava les deficiències i ara pendent l'estudi per a fer les cates i a partir de les cates, el projecte. Quan estiga el projecte se sabrà l'envergadura del problema i la solució i el temps per executar les obres. Per això el compromís amb l'Ajuntament de València és fins el 30 de març. Si per a llavors no estiguera el nostre teatre acabat, que podria passar, voríem la possibilitat de seguir al Musical o buscar un altre espai.

Un any i mig després del govern del canvi, també a la Diputació, notes que el malalt millora o açò ja és una malaltia crònica?

Jo ara estic parlant com a representant de la Diputació, no? Des de la meua perspectiva de gestor públic no sé calibrar si el canvi que desitjàvem probablement era molt major del que ara tenim. No sé si en un any i mig resoldrem un problema greu acumulat durant anys de deficiències absolutes. Trobe difícil reconstruir en un any i mig de govern, siga del canvi o no, tot el que s'ha destruït. Ara bé, el que jo puc veure i comprovar des de dins de la institució és que hi ha una aposta major per al Teatre Escalante: a nivell de producció, a nivell de salaris, a nivell d'exhibició... A més a més, la Diputació invertirà enguany 400.000€ en el teatre valencià a través coproduccions amb Culturarts, exhibicions al Teatre Principal i a Sagunt a Escena, etc. La Diputació també s'ha fet càrrec d'iniciar gires, que coneixes molt bé, de les produccions d'esta sala per garantir la presència dels nostres espectacles al llarg de la província. Són 15 funcions per temporada. També ha assumit la programació de les funcions de la companyia Ananda Dansa al Teatre Principal de València, etc. És a dir, crec que hi ha una notable aposta pel sector, per reforçar la producció i exhibició de companyies valencianes. La dinàmica institucional és enrevessada i lenta, espere que la meua arribada a la direcció aprofite per materialitzar i accelerar el canvi que comentes.

Quan acabes estos dos anys com a dire, estaries disposat a promogor per un any tal i com marca el contracte?

(Riu) No ho sé. Ara necessite una miqueta més de temps per explorar les possibilitats. Jo entenc que el període necessari per a desenvolupar un projecte artístic són 5 anys. I al meu projecte explicava que els períodes de direcció artística havien de durar això. Estic en contra dels càrrecs vitalicis perquè condicionen excessivament els continguts i propicien inèrcies de funcionament que no permeten la renovació. I hi ha una cosa més important encara: que els processos de transició tinguen certes garanties. Que quede clar quan entra un director i quan ix l'altre. Que hi haja un període mínim, encara que siga de 3 o 6 mesos, de cogestió entre un director i l'altre perquè no es produïsquen ruptures, perquè tots els trencaments necessiten després un temps de reconstrucció. Tal i com està el sector no ens podem permetre la pèrdua d'eixe temps.

En una frase: per què t'agradaria que et recordaren el dia de demà com a "ex dire" de l'Escalante?

(Silenci) No sé si és important que em recorden a mi. Jo crec que és important que recorden la sala. Que el públic recorde que hi havia un nou Escalante, com una nova llum a la ciutat que emetia nous senyals...

Més informació:

<http://www.escalantecentreteatral.com/>